

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

TLHAHLOBO TŠA NGWAGA KA NGWAGA TŠA BOSETŠHABA 2013

MPHATO WA 2

SEPEDI LELEME LA GAE

MOHLALA WA DIPUTŠIŠO

Mohlala wo o na le matlakala a 22, go sa balwe letlakala la mathomo.

TŠHOMIŠO YA MEHLALA YA DIPUTŠIŠO

1. Mehlala ye ya diputšišo e ka šomišwa bjang

Ge mehlala ya dipotšišo ya mphato wo o itšego le thuto di kgobakantšhitšwe go sehlopha se tee, morutiši ga a swanela go fa barutwana gore ba arabe ka nako ye tee. **Morutiši o swanetše go kgetha dipotšišo tšeo di lebanego le thuto yeo e beakantšwego ka nako ye e abilwego.**

Ka hlokomelo kgetha dipotšišo tše itšego go tšwa pukwaneng ye goba sehlopha sa dipotšišo tšeo di laolegago di ka šomišwa magatong a go fapana a go ruta le go ithuta ka tsela ye e latelago. Morutiši a ka šomiša ditselana tše:

- 1.1. Mathomong a thutwana bjalo ka teko ya **diagnostiki** go tseba bokgoni le mafokodi a barutwana. Diagnostiki e swanetše go fa barutwana dipelo tša bokgoni le mafokodi a bona, le go thuša morutiši go hlama diithutwana tša maleba tšeo di laetšago mafokodi le go kgohlagantšha bokgoni. Teko ye ya diagnostiki e ka fiwa barutwana bjalo ka mošomo wa gae go boloka nako ya go fa ditaelo ka phapošing.
- 1.2. Nakong ya go ruta teko ya **formatife** e fiwa barutwana go lekodišiša ge barutwana ba tšweletša bokgoni le tsebo yeo e letetšwego ge thutwana e rutwa go ya pele, le go hlokomela gore ga go morutwana yoo a šalelago morago.
- 1.3. Mafelelong a thuto goba diithutwana tše dintši tša go fapana, bjalo ka teko ya **sammalife** e fiwa barutwana go lekodišiša ge barutwana ba hweditše kwešišo gomme ba kgona go bontšha bokgoni le tsebo yeo ba ithutilego. Barutwana ba swanetše go hwetša dipelo tša bona gomme morutiši a bone gore naa barutwana ba hloka thušo ka dikarabo dife tša thutwana.
- 1.4. Magatong ka moka barutwana ba swanetše ke go lekolwa go ya ka dithekniki tša go fapana tša mehuta ka moka ya dipotšišo, bjalo ka go kgetha karabo ya maleba, go tlatša karabo sekgebeng seo a se filwego, go fa karabo ka lentšu, bj.bj.

Ge diteko tša **diagnostiki** le **formatife** di ka ba tše kopana go ya ka palo ya dipotšišo tše di filwego, fela ya **sammalife** e tla akaretša dipotšišo tše dintši go lebeletšwe diithuto tšeo di rutilwego ka nako yeo. Taba ya bohlokwa ke gore barutwana ba hwetše nako ya go ithuta go araba dipotšišo tša moleko wa go swana le ANA.

2. Memorantamo le ditšhupatsela tša go araba dipotšišo.

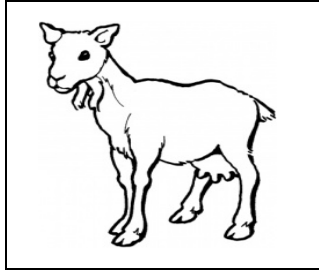
Mohlala wa dikarabo tša go fapafapana tšeo di letetšwego di laeditšwe mo go memorantamo. Barutiši ba swanetše go gopola gore memorantamo wo o ka se ke wa ba lapiša ka ge el le wa maleba. Maikemišetšo a memorantamo wo ke gofa barutiši tlhahlo e botse ya mokgwa wo barutwana ba ka fago dikarabo tša go fapafapana ka gona. Barutiši ba swanetše go tsenelela le go fa moputso ka mokgwa wa go amogelega le go putsa dikarabo tša go fapana go ya ka kwešišo ya barutwana.

3. Phethagatšo ya kharikhulamo.

Go bohlokwa kudu gore kharikhulamo e swanetše go phethagatšwa ka moka mphatong wo mongwe le wo mongwe. Mehlala ya diputšišo ya mphato ka moka le thuto ga di emele kharikhulamo ka moka, fela di laetša tsebo le bokgoni bjoo bana ba ka bo laetšago kotareng ya 1, 2 le 3 ka ngwaga.

1.1 Ageletša ka sediko tlhaka ya lentšu le le nepagetšego.

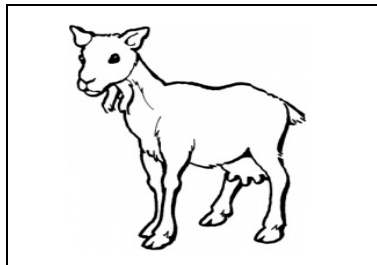
Ye ke ...

- A pula
- B pudi
- C palo
- D padi

1.2 Swaya (x) ka gare ga lepokisi le le nepagetšego.

Ye ke ...

pula	
pudi	
palo	
padi	

- 1.3 Kgetha karabo ye e nepagetšego ka lepokising.
Ngwala karabo mothalading.

pula	pudi	palo	padi
------	------	------	------

Ye ke

- 1.4 Swaya (✘) ka gare ga lepokisi le le nepagetšego.

Monna o penta ...

lebala	lebete	lebota	lebilo
--------	--------	--------	--------

- 1.5 Ageletša ka sediko karabo ye e nepagetšego.

Monna o ithekgile ka ...

lebala.	lebete.	lebota.	lebilo.
---------	---------	---------	---------

- 1.6 Kgetha lentšu le le nepagetšego ka lepokising.

Ngwala karabo ka mothalading.

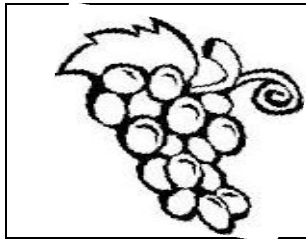
lebala.	lebete.	lebota.	lebilo.
---------	---------	---------	---------

Ba aga

1.7

Kgetha karabo ye e nepagetšego ka lepokising.
Ngwala karabo mothalading wo o filwego.

diterebe	diterata	diterema	diterene
----------	----------	----------	----------

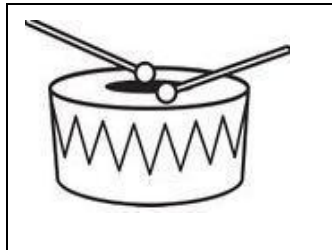

Tše ke

1.8

Swaya (x) ka gare ga lepokisi le le nepagetšego.

Wo ke ...

moropa	marula	morala	marapo
--------	--------	--------	--------

1.9

Ageletša ka sediko karabo ye e nepagetšego.

Se ke (sešupo sešupana sešupanako sešupamanaka).

Bala kanegelo ye gomme o arabe dipotšišo tša 2 - 8.

Hunadi o bala mphato wa 2. O rata go ya sekolong, o rata gape le go iketla mo gae mafelelong a beke. Ke moo mmagwe a ile go a thoma go loga maano a seo ba ka se dirago se se ka ba thabišago. Mokibelo wa go feta, Hunadi o rile go tsoga a kitimela ka moraleng. Mmagwe o be a šetše a thoma go apea dij o tša mesong ge a kgopela Hunadi gore a teke tafola gape a bediše le meetse a go faga teye.

Hunadi o ile a tšhoga, ka ge a tseba gore mmagwe ga a ke a mo dumelela a šoma ka dilo tše di fišago. Mmagwe o ile a mo ela hloko ka mošomo woo a mo filego wona. Hunadi le yena o ile a ikwa a thabile .

Morago ga dij o tša mesong, mmagwe o ile a mmotša gore letšatši le le latelago o tla mo fa mošomo wa go gadika mae. Hunadi o ile a ikwa a thabile ka ge a tla be a anega ditaba tše monate ka mošupologo kua sekolong.

- 2.1 Swaya (x) ka gare ga lepokisi le le nepagetšego.
Hlogo ye kaone ya kanegelo ye ke ...

Hunadi o ngwala mošomo wa gae	
Hunadi o dula kua sekolong	
Hunadi o ya sekolong	
Hunadi o ithuta go apea	

- 2.2 Ageletša ka sediko tlhaka ya karabo ye e nepagetšego.

Naa hlogo ye e swanetšego kanegelo ye ke efe?

Hunadi o ithuta go ...

- A bala
- B ngwala
- C apea
- D opela

- 2.3 Ageletša ka sediko karabo ye e nepagetšego.

Naa ke hlogo efe ye e loketšego kanegelo ye?

Hunadi o ithuta go (bala ngwala apea opela).

3.1 Swaya (x) ka gare ga lepokisi le le nepagetšego.

Ke mang yo a rutago Hunadi go apea?

morutiši wa gagwe	
mogwera wa gagwe	
sesi wa gagwe	
mmagwe	

3.2 Ageletša ka sediko tlhaka ya karabo ye e nepagetšego.

... o ruta Hunadi go apea.

A morutiši wa gagwe

B mogwera wa gagwe

C sesi wa gagwe

D mmagwe

3.3 Ageletša ka sediko karabo ye e nepagetšego.

Hunadi o rutwa ke(morutiši wa gagwe mogwera wa gagwe,
sesi wa gagwe mmagwe) go apea.

4.1 Feleletšša lefoko.

Ngwala karabo mothalading.

Hunadi le mmagwe ba be ba le ka

4.2 Kgetha karabo ye e nepagetššego ka lepokising.

Ngwala karabo mothalading.

kamoreng ya go robala	lefelong la go apeela
-----------------------	-----------------------

Hunadi le mmagwe ba be ba le ka

4.3 Ageletšša ka sediko karabo ya maleba.

Hunadi le mmagwe ba be ba le ka (kamoreng ya go robala lefelong la go apeela).

5.1 Laetšša tatelano ya maleba ya ditiragalo go tšwa kanegelong.

Ngwala dinomoro tšša 1 - 4 go laetšša tatelano ye e nepagetššego.

O ile lefelong la go apeela.	
O fagile teye.	
O takile tafola.	
Hunadi o tsogile a apara diaparo.	

- 5.2 Swaya (x) ka gare ga lepokisi la karabo ye e nepagetšego.
 Hunadi o ile lefelong la go apeela, a teka tafole le go apara diaparo.

Ee	
Aowa	

- 5.3 Ageletša ka sediko karabo ye e nepagetšego.

Hunadi o ile lefelong la go apeela, go teka tafola le go
 (faga nwa) teye.

- 6.1 Swaya (x) ka gare ga lepokisi la karabo ye e nepagetšego.
 Hunadi o ile a thaba ge mmagwe a mo laela gore a ...

pake dikuku.	
j e dij o tša gagwe.	
fage teye.	
gadike mae.	

- 6.2 Kgetha karabo ye e nepagetšego ka lepokising.

Ngwala karabo mothalading.

tšhogile	kwatile	thabile	nyamile
----------	---------	---------	---------

Hunadi o be age mmagwe a mo laela gore a
 fage teye.

6.3 Ageletša ka sediko tlhaka ya karabo ye e nepagetšego.

Hunadi o thabišitšwe ke ge mmagwe a mo laela gore a ...

- A pake borotho.
- B je dij o tša gagwe.
- C fage teye.
- D gadike mae.

7.1 Swaya (x) ka lepokising le le nepagetšego.

Hunadi o be a thabile ka gore o ...

be a swere ditaba tše monate.	
o rata sekolo.	
apere diaparo.	
fagile teye.	

7.2 Kgetha karabo ye e nepagetšego ka lepokising.

Ngwala karabo mothalading wo o filwego.

tšhogile	kwatile	thabile	nyamile
----------	---------	---------	---------

Hunadi o be a ka gore o boditšwe ditaba tše monate.

7.3 Ageletša ka sediko tlhaka ye e lebanego le karabo ye e nepagetšego.

Hunadi o be a thabile ka gore o ...

- A a swere ditaba tšhe monate.
- B rata sekolo.
- C be a apara diaparo.
- D fagile teye.

8.1 Naa o rata kanegelo ye goba ga o e rate? Efa lebaka la ge o e rata goba ge o sa e rate.

.....
.....

8.2 Ageletšha ka sediko karabo go ya ka maikutlo a gago ka ga kanegelo gomme o feleletšhe lefoko.

(Ke rata ga ke rate) kanegelo ka gore.....

.....

8.3 Ka lefoko le tee ngwala maikutlo a gago ka ga kanegelo ye.

.....

Ngwala lebaka la maikutlo a o a filego ka godimo.

.....

9.1 Ageletšha ka sediko tlhaka ye e lebanego le karabo ye e nepagetšego.

Ke lentšu le lefe le le hlalošago go swana le kwata?

- A thaba
- B tšhoga
- C befelwa
- D lla

9.2 Kgetha lentšū le le nepagetšego ka lepokising
Ngwala lentšū mothalading wo o filwego.

thaba	befelwa	tšhoga	lla
-------	---------	--------	-----

Lentšū le **kwata** le hlaloša go swana le

9.3 Ageletša ka sediko karabo ye e nepagetšego.

Lentšū le (tšhoga nyama befelwa) le hlaloša go swana le kwata'.

10.1 Ngwala karabo ya maleba mothalading.

Lentšū la go ganetšana le lerato ke

10.2 Ageletša ka sediko karabo ya maleba.

Lentšū la go ganetšana le lerato ke (rata lehloyo).

10.3 Kgetha karabo ya maleba lepokising.

Le ngwale mothalading wo o filwego.

seetša	leswiswi
--------	----------

Lentšū la go ganetšana le lesedi ke.....

11.1 Ageletšša ka sediko tlhaka ya karabo ye e nepagetššego.

11.1.1 Hunadi o hlapa men...

A e

B a

C o

D u

11.1.2 Hunadi o ...uba komiki.

A ts

B tš

C tl

D th

11.2 Swaya (x) ka gare ga lepokisi la karabo ye e nepagetššego.

11.2.1 Hunadi o hlapa men... a gagwe.

e	
a	
o	
u	

11.2.2 Hunadi o ...uba komiki.

ts	
tš	
tl	
th	

11.3 Kgetha lentšu la maleba lepokising .

Ngwala lentšu mothalading.

11.3.1

e	a	o	u
---	---	---	---

Hunadi o hlapa me....

11.3.2

ts	tš	tl	th
----	-----------	----	----

Hunadi ouba komiki.

12 Lebedišiša khalentara gomme o arabe dipotšišo.

Agosetose						
Sontaga	Mosupologo	Labobedi	Laboraro	Labone	Labohlano	Mokibelo
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31
12.1.1	Matšatši a senyane morago ga di 1 ke				di 30	
12.1.2	Letšatši la pele ga mafelelo a kgwedi				di 3	

12.1

Thala mothaladi go nyalantšha mafoko le dikarabo tše di nepagetšego.

12.1.3	ya Agosetose ke	
	Mokibelo wa mathomo wa kgwedi ke	di 10

12.2 Kgetha karabo ye e nepagetšego ka lepokising.

Ngwala karabo mothalading wo o filwego.

di 29	di 6	di 14
-------	------	-------

12.2.1 Matšatši a šupa ka morago ga di 7 ke

12.2.2 Letšatši la mafelelo la Labone ke

12.2.3 Labobedi la mathomo la kgwedi ke di.....

12.3 Ageletša ka sediko karabo ye e nepagetšego.

12.3.1 Kgwedi ya Agosetose e na le mešupologo ye (meraro mene).

12.3.2 Kgwedi ya Agosetose e na le maLabone a (mararo mane mahlano).

12.3.3 Di 17 ke Mokibelo wa (bobedi boraro bone) wa kgwedi.

13.1 Ageletša ka sediko tlhaka ya karabo ye e nepagetšego.

Mma ... hlatswa dibj ana.

A ba

B se

C le

D o

13.2 Ageletša ka sediko karabo ye e nepagetšego.

Mma (ba se o le) hlatswa dibj ana.

13.3 Swaya (x) ka gare ga lepokisi la karabo ye e nepagetšego

Mma le Sello ... hlatswa dibj ana.

se	
ba	
o	
le	

14.1 Araba dipotšišo ka lebaka le lefatilego.

14.1.1 Ngwalolla lefoko ka lebaka le lefatilego.

Mma o apea dij o.

Maabane

.....

14.1.2 Kgetha karabo ye e nepagetšego ka lepokising.

Ngwala karabo mothalading wo o filwego.

Gosasa	Maabane
--------	---------

..... mma o apeile dij o.

14.1.3 Thala mothaladi go lebanya "Maabane" le lefoko leo le nepagetšego.

Maabane Mma o apeile bogobe.

Mma o tla apea bogobe.

14.2 Araba dipotšišo ka lebaka le letlago.

14.2.1 Ngwalolla lefoko ka lebaka le letlago.

Sello o gadika mae.

Gosasa.....

.....

14.2.2 Kgetha karabo ye e nepagetšego ka lepokising.

Ngwala karabo mothalading.

Gosasa	Gosasa
--------	--------

..... Sello o tla gadika mae.

14.2.3 Thala mothaladi go lebanya "Gosasa" le lefoko leo le nepagetšego.

Gosasa Sello o gadikile mae.

Sello o tla gadika mae.

15.1 Tlatša maswaodikga a **mabedi** lefokong le lengwe le le lengwe.

15.1.1 Maabane sello o sepetše le mmagwe

.....

15.1.2 Naa mma o apeile bogobe nama le morogo

.....

15.2 Ageletša ka sediko maswaodikga lefokong le lengwe le le lengwe.

15.2.1 Ageletša ka sediko tlhaka ye kgolo le khutlo.

Maabane Sello o sepetse le mmagwe.

15.2.2 Ageletša ka sediko fegelwana le leswao la potšišo.

Naa mma o apeile bogobe, nama le bogobe?

15.3 Swaya (x) ka gare ga lepokisi la karabo ye e nepagetšego.

15.3.1	Maabane Sello o sepetše le mmagwe.	
	Maabane sello o sepetše le mmagwe	

15.3.2	Naa mma o apeile bogobe nama le bogobe	
	Naa mma o apeile bogobe, nama le bogobe?	

16.1 Araba dipotšišo ka Mašala.

16.1.1 Lešala ke lentšu leo le emago sebakeng sa leina.

Feletša lefoko ka go tlatša lešala.

.....o j a dij o.

16.1.2 Lešala ke lentšu leo le emago sebakeng sa leina.

Naa lentšu le thaletšwego ke lešala?

Swaya (x) ka gare ga lepokisi la karabo ye e nepagetšego.

Yena o j a dij o..

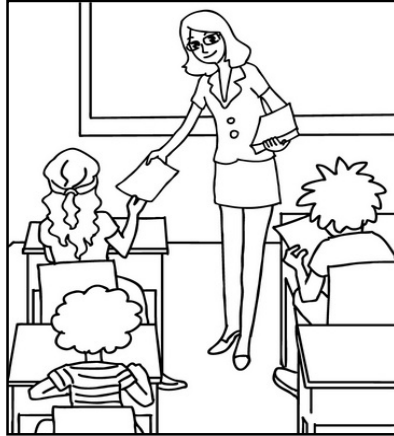
Ee	
Aowa	

16.1.3 Lešala ke lentšu leo le emago sebakeng sa leina.

Ageletša ka sediko lešala lefokong le.

Yena o nametše paesekela.

17.1 Ngwala mafoko a 5 - 8 ka ga seswantšho se.

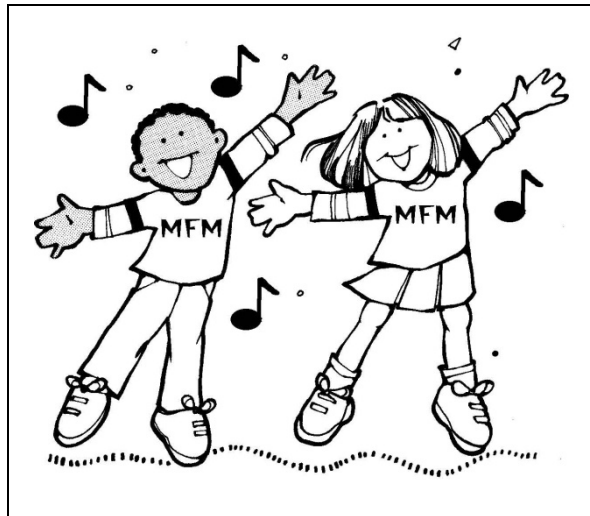
A large rectangular box containing ten horizontal dotted lines, intended for writing the answer to the question above.

17.2 Ngwala mafoko a 5 - 8 ka ga seswantšho se.

A large rectangular box containing ten horizontal dotted lines for writing.

17.3 Ngwala mafoko a 5 - 8 ka ga seswantšho se.

A large rectangular box containing ten horizontal dotted lines, intended for writing the answer to the question above.